

Zaak 05231553 Document 052335611

Overzicht definitieve maatregelen wateroverlast

Inloopbijeenkomsten

In september en oktober 2015 zijn de knelpunten in beeld gebracht en vergeleken met knelpunten van overlast die we al kenden. Om een nog completer beeld te krijgen van het functioneren van de riolering en het watersysteem bij hevige neerslag hebben we dit nader onderzocht. Tijdens de drie inloopbijeenkomsten op 25 en 30 november 2015 en 8 december 2015 spraken we met veel inwoners over de wateroverlast. We luisterden naar de impact die de wateroverlast heeft. Door het verzamelen van informatie over het verloop van de overlast, konden we ons beeld over de werking van het water- en rioleringsstelsel nog completer maken. Ook zijn er suggesties voor mogelijke oplossingen door bewoners aangedragen.

Definitieve maatregelen

In de afgelopen periode hebben wij een behoorlijke voortgang geboekt. De maatregelen die effectief zijn in het meer klimaatbestendig maken van het systeem (en daarom overlast beperken), zijn per deelgebied de volgende:

- **Giessendam**
In Giessendam wordt extra waterberging aangelegd. Een nieuwe stuw zorgt voor een extra en directe afvoer naar het landelijk gebied. De duiker wordt afsluitbaar gemaakt en bij extreme regenval wordt een mobiele pomp geplaatst. Het verbeteren van de afvoer richting gemaal Molenaarsgraaf is een effectieve oplossing in het meer klimaatbestendig maken van het systeem. Op de riooloverstorten zijn als maatregel inmiddels terugslagkleppen geplaatst. Het onderhoud van het watersysteem wordt geoptimaliseerd.
- **Hardinxveld-Noord**
In Hardinxveld-Noord wordt meer waterberging aangelegd door verlaging van de ijsbaan en het opstellen van een geautomatiseerde pomp in de watergang langs de Nieuweweg. Bij de Sluisweg wordt waterberging aangelegd. Daarnaast worden extra mobiele pompen ingezet voor calamiteitenbemaling bij de Giessenzoom en het perceel langs de Kanaaldijk Noord. Bij de Hurova griend wordt door verbreding van de sloot en de aanleg van een verbindingssloot de waterafvoer verbeterd. Het onderhoud van het watersysteem wordt geoptimaliseerd.
- **Boven-Hardinxveld**
In Boven-Hardinxveld ligt de focus op het gemaal aan de Koningin Wilhelminalaan. De buien in 2014 en 2015 hebben aangetoond dat het gemaal niet optimaal functioneert. In de Oranjewijk vervangen we een duiker. Het watersysteem wordt ingemeten. Afhankelijk van de resultaten van de inmeting kunnen watergangen en/of duikers worden verruimd om de waterhuishouding in Boven-Hardinxveld te verbeteren.
- **Hele gemeente Hardinxveld-Giessendam**
Calamiteitenplan
Voor de hele gemeente komt er een calamiteitenplan waarin processen zijn beschreven om schade en overlast bij extreme neerslag zo veel als mogelijk te beperken.

Stimuleringslening

Om eigenaren van particuliere niet onderheide woningen tegemoet te komen in het opvijzelen van hun woning stellen wij u voor in samenspraak met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) een gemeentelijke Verordening voor een stimuleringslening op te stellen. Het SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten. Het opvijzelen van een laaggelegen woning is een duurzame en effectieve oplossing. Het algemeen bestuur van het waterschap is niet bereid hierin te participeren. De gemeente staat garant voor een renteloze lening tot een maximaal bedrag van € 40.000 per woning. De gemeentelijke bijdrage beperkt zich dan tot de rentekosten en de beheerkosten. De gemeentelijke structurele jaarlijkse lasten worden geraamd op € 35.000. Na uitwerking van de criteria en overige voorwaarden zal de Verordening aan de gemeenteraad in het tweede kwartaal van 2016 ter vaststelling worden aangeboden.

Kenmerken van de voorgestelde Stimuleringslening zijn:

- Onze gemeente maakt de Stimuleringslening mogelijk. De Stimuleringslening is een maatwerkproduct. SVn beheert het fonds waaruit de lening wordt verstrekt. De gemeente legt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een lening vast in een nog op te stellen verordening. Hierbij wordt ingegaan op de maatregelen die in aanmerking komen, de hoofdsom, looptijd enzovoorts;
- Door het opvijzelen van een woning wordt een bestaand probleem opgelost;
- Alle particulieren kunnen in gelijke mate profiteren van de regeling;
- Geen sprake van strijdigheid met de Europese of nationale regels;
- Ingangsdatum niet met terugwerkende kracht met een einddatum (suggestie 5 jaar met een mogelijkheid om te verlengen, eventueel de voorwaarden aanpassen);
- Eerste inleg van gemeente in revolverend fonds is maximaal € 2 miljoen. Dit geld wordt aangetrokken op de geldmarkt. Minimaal 20% van de particulieren met een laaggelegen woning kan dan meedoen met de regeling. Door aflossing komt het uitgeleende geld weer terug in het gemeentelijk fonds. Op dat moment is het weer beschikbaar voor nieuwe leningen;
- Gemeente bepaalt welke maatregelen voor de lening in aanmerking komen;
- Gemeente betaalt de rentekosten en de beheerkosten. Aan de rentekosten een maximum stellen, om risico's te beperken;
- De Stimuleringslening betreft een jaarannuïteitenlening en wordt dus annuïtair door de particulier afgelost;
- Financiële toetsing door SVn;
- Het SVn maakt gebruik van revolverende fondsen. Na ontvangst van de getekende verordening opent het SVn een rekening-courant waaruit de Stimuleringslening wordt verstrekt. Op deze rekening stort de gemeente geld. Het fonds wordt beheerd door het SVn maar is en blijft eigendom van de gemeente;
- Particulier vraagt de Stimuleringslening aan bij SVn. Er is een stappenplan van het aanvraagproces beschikbaar.

Maatwerkoplossingen

Voor verspreid staande woningen met wateroverlast en overige lokale knelpunten zijn we bezig met individuele maatwerkoplossingen. Uitgangspunt is dat waterschap en gemeente verantwoordelijk zijn voor het water- en rioleringsstelsel. Bedrijven en particulieren zijn verantwoordelijk om wateroverlast op eigen terrein tegen te gaan.

Eerste maatregel

Een eerste maatregel is in gang gezet. De uitvoering start in het eerste kwartaal van 2016. Het betreft het verwijderen van een dam en duiker, verbreden van de watergang en bouwen van een vaste opstelplek voor een pomp bij bedrijf Merwestreek vlakbij de Rivierdijk. Hierdoor kan het hemelwater dat afstroomt van het naastgelegen bedrijventerrein beter worden geborgen en afgevoerd. In geval van calamiteiten kan water effectief op rivier De Merwede worden gepompt. Het aanbrengen van een vaste pompstelling is in het definitieve maatregelpakket opgenomen. Via een vaste buis aan de bovenzijde van de dijk (onder de rijbaan) wordt het water bij calamiteiten in de rivier geloosd. Het waterschap gaat de automatische pomp beheren en bedienen.

Hieronder zijn de definitieve maatregelen nader omschreven.

Giessendam

Maatregel	Toelichting en effect	Trekker	Overige opmerkingen	Planning
1. Waterberging perceel diaconie	Aanleg van 7.000 m ² waterberging (circa verdubbeling van de waterberging in de wijk) op perceel van diaconie. Bij peilstijging van 50 cm kan 3.000 m ³ water geborgen worden. Dat is een derde van alle water dat er tijdens de bui van augustus 2015 gevallen is en heeft daarom zeker effect op de peilstijging.	Gem HG		2016/2017
2. Waterberging perceel ten oosten van de wijk Over 't Spoor	Aanleg van waterberging ten oosten van de wijk Over het Spoor. Moet nader onderzocht worden.	Gem HG	Nader onderzoeken	2016/2017
3. Stuw plaatsen	Een nieuwe stuw zorgt voor een extra en directe afvoer naar het landelijk gebied. De afvoerweg wordt flink verkort. Omdat bij hevige regenval kans bestaat dat peilen in het landelijk gebied ook oplopen, wordt de combinatie met een pomp toegepast.	WSRL	Stuw automatiseren	2016/2017
4. Pomp in combinatie met	Afsluitbaar maken van duiker onder Spoorweg. Plaatsen van mobiele pomp (30 m ³ /min) bij extreme regenval om overtollig	WSRL	Pomp plaatsen anticiperend op weersverwachting, protocol opnemen in	2016

afsluitbaar maken duiker	water af te voeren naar landelijk gebied. Pomp hoeft pas in werking te treden als waterberging vol is en automatische stuw niet meer kan afvoeren.		calamiteitenplan	
5. Terugslagkleppen riool	Terugslagkleppen op de overstorten voorkomen instroom vanuit watersysteem in het riool als het waterpeil tot boven overstortdrempels stijgt. Door afpompen is riool na max 10 uur het riool weer te gebruiken. Duur van overlast wordt flink beperkt.	Gem HG	Gerealiseerd in januari 2016	
6. Optimalisatie onderhoud	Maatregel om onderhoud watersysteem te optimaliseren: creëren doorgaande watergang t.b.v. doorvaarbaar maken watergang richting watergang Molenaarsgraaf.	WSRL		2016
7. Afvoerroute gemaal Molenaarsgraaf	In 2016 zal het waterschap starten de afvoer in landelijk gebied richting gemaal Molenaarsgraaf aan te pakken. Het verhang is nu groot, waardoor het waterpeil bij stedelijk gebied hoger oploopt dan gewenst waardoor afvoer bemoeilijkt wordt.	WSRL	Watergangen en kunstwerken zijn in januari 2016 ingemeten door WSRL	2016/2017

Hardinxveld-Noord

Maatregel	Toelichting en effect	Trekker	Overige opmerkingen	Planning
1. Verwijderen dam + duiker Delwel/ Merwestreek	Verwijderen dam en duiker levert minder kans op overlast bij woningen aan einde van de watergang en robuuster watersysteem. Opstelplek voor pomp vlakbij de dijk maakt mogelijk systeem effectief leeg te pompen. Dit leidt niet tot lagere peilen maar tot beperken van duur van de overlast.	WSRL	Merwestreek voert zelf het werk uit	2016
2. Aanbrengen pomp bij Merwestreek	Plaatsen van een pomp (15 m ³ /minuut) die het water op de Merwede pompt. Het peil kan ca. 35 cm lager gehouden worden. Aandachtspunt is dat de pomp direct begint als de neerslagsituatie start.	WSRL	Vaste pomp en afvoerleiding	2016/2017
3. Verdiepen ijsbaan	Verdiepen van de ijsbaan (circa 0,9 ha) tot op zomerpeil zodat onder vrij verval water kan instromen. Dit heeft een positief effect op het peil ten noorden van de A15. Daling van het peil rond de ijsbaan met circa 10 cm	Gem HG		2016

4. Waterberging Rijnberg Sluisweg	Aanleg van 700 m2 waterberging op terrein van Peter Rijnberg aan de Sluisweg levert 2 cm daling van het peil ter hoogte van de Sluisweg.	WSRL	Afhankelijk van planologische mogelijkheden	nmb
5. Hurova griend	Aanleg open water om afvoerprobleem via huidige duikers op te lossen zorgt voor verbetering van de waterhuishouding en vermindering van kans op wateroverlast aan de Sluisweg.	WSRL		2016
6. Optimalisatie onderhoud	Maatregelen om onderhoud watersysteem te optimaliseren, 13 dammen met duiker langs A15	WSRL		2016
7. Calamiteitenbemaaling; opstelplek en locatie inrichten bij Giessenzoom en Kanaaldijk Noord	Extra pompen helpen niet de wateroverlast te voorkomen maar wel om de duur ervan te beperken. Bij een extreme bui valt er in korte tijd veel meer neerslag dan weggepompt kan worden. Oplopen van het waterpeil kan niet worden voorkomen.	WSRL	Opstelplekken: Kanaaldijk-Noord en Giessenzoom.	2016

Boven-Hardinxveld

Maatregel	Toelichting en effect	Trekker	Overige opmerkingen	Planning
1. Onderzoek naar gemaal	Onderzoek moet uitwijzen of het gemaal vervangen of aangepast moet worden (lokatiekeus, capaciteit pomp vergroten).	WSRL	Watergangen en kunstwerken worden in januari 2016 ingemeten door WSRL. Onderzoek uitvoeren in 2016. Daarna volgt uitvoering 2017/2018.	2017/2018
2. Verbreden aanvoerende watergang naar gemaal	Verbreden aanvoerende watergang naar gemaal met 6 m + 4m onderhoudspad.	WSRL	Hangt samen met locatiekeus en functioneren gemaal.	2016/2017
3. Vergroten + doortrekken duiker Bernhardstraat	Vergroten (van 300 mm naar 800 mm of gelijkwaardig) van de duiker aan de Prins Bernhardstraat en doortrekken van de duiker (en daarmee verkorten + verwijderen haakse hoek).	Gem HG		2016
4. Inmeten watersysteem	Inmeten watergangen en kunstwerken om te bepalen of er knelpunten zijn.	WSRL	Loopt	2016

5. Maatregelen watersysteem	Afhankelijk van onderzoek punt 4 kan het nodig zijn om watergangen en/of duikers te verruimen om waterhuishouding in Boven-Hardinxveld te verbeteren.	nnb		nnb
-----------------------------	---	-----	--	-----

Algemene maatregelen

Maatregel	Toelichting en effect	Trekker	Overige opmerkingen	Planning
1. Opvijzelen lage woningen	Probleem aan de bron opgelost. Circa 250 woningen in de gemeente staan te laag en hebben overlast gehad. Gemeentelijke regeling via SVN: renteloze lening van maximaal 40.000,-, rentelasten door gemeente te dragen.	Gem HG	Gemeentelijke regeling	2016
2. Maatregelen overige knelpunten	Onderzoeken of er maatregelen mogelijk zijn om overlast op overige knelpuntlocaties te beperken.	Gem HG	Globaal geraamd o.b.v. opmerkingen inloopavond.	2016/2017
3. Calamiteitenplan	Opstellen calamiteitenplan.	GemHG		2016